

BASIN AÇIKLAMASI

ÇEŞME YARIMADASINI TAHRİP EDECEK “ÇEŞME TURİZM PROJESİ” KAMU YARARI GÖZETMEDİĞİ GİBİ MEVZUATA DA AYKIRIDIR

Son aylarda Kültür ve Turizm Bakanlığı'nca Çeşme Yarımadası'nda “Çeşme Projesi” olarak bilinen bir projenin tanıtımı yapılmaktadır.

Proje süreci; 13.09.2019 gün ve 30887 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1532 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile Yarımada'nın yaklaşık yüzde 55'ini kapsayan bir alanın “Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi”, ilan edilmesiyle başlatılmıştır. Bu karar doğrultusunda, Çeşme ve Urla ilçelerinde bazı özel mülk parsellerinin acele kamulaştırma kararı alınmıştır.

12.02.2020 gün ve 31037 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2103 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile de İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi'nin sınırlarının yeniden belirlenmesine karar verilmiştir.

13.03.2020 tarihinde TMMOB, İzmir Barosu, İzmir Tabip Odası, EGEÇEP Derneği ve yüz yedi kişi tarafından İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesinin sınırlarının yeniden belirlenmesine ilişkin Cumhurbaşkanlığı Kararı'na yönelik öncelikle yürütmenin durdurulması ve takiben iptaline ilişkin dava açılmıştır. Bu davayla ilgili hukuki süreçler devam etmektedir.

İzmir Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesi (ÇKTKGB) olarak ilan edilen yaklaşık 16.000 hektarlık toplam alan içinde; (Tescilli veya henüz tescili yapılmamış) orman alanları yaklaşık 4.293 hektar alanı (%27) kaplamaktadır. Diğer bir ifadeyle de, orman alanları turizm bölgesinin toplam alanının yaklaşık dörtte birini oluşturmaktadır.

Bu alanın yaklaşık 300 hektarı boylu orman diğer bölümleri bitki çeşitliliği bakımından çok zengin, görece bozsuz yoğun bir bitki formasyonu ile kaplıdır. Akdeniz iklim kuşağında arada taşlık ve kayalık alanların da bulunduğu bu yapı orman ekosisteminin önemli bir parçası olarak kabul edilir. Bu alanlar özellikle yaban hayatı için son derece önemli olup içerisinde çok miktarda yabani hayvana ve kuşlara ev sahipliği yapar. Yörede turizm bölgesi ilan edilen alanlar gerek biyolojik çeşitlilik gerekse yaban hayatı bakımından oldukça zengindir. Orman Genel Müdürlüğüne bağlı Ege Ormanlık Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü teknik personelince, Çeşme yarımadasında yapılan çalışmalarda yörede korunması gereken 19 adet bitki türü tespit edilmiş olup bunlardan 6 adedi “Endemik”, 10 adedi “Nadir” ve 3 adedi “CITES-hassas acil korunması gereken tür), 1 adedi de hem “Nadir hem de CİTES” kapsamında olduğu tespit edilmiştir.

Çeşme Kültür ve Turizm Koruma ve Gelişim Bölgesindeki ormanlık alanlar; içinde nadir ve endemik türler barındıran, kendine has yaban hayatı ve habitatlar oluşmuş uluslararası öneme sahip doğal ve bakir, korunması gereken alanlardır. Bu alanlarda turizm vb. amaçlı tesislerin yapılmasına izin verilmesi, bölgenin geri dönüşü olmayacak şekilde zarar görmesini kaçınılmaz hale getirecek olup, taraf olduğumuz Biyolojik Çeşitlilik, Bern, CITES Sözleşmesi ve benzeri çok sayıda uluslararası anlaşmaya ve Anayasa'da başta 43, 56, 63 ve 169. maddeler olmak üzere mevcut pek çok maddeye aykırı bir uygulama olacaktır.

Alaçatı başta olmak üzere bakir konumdaki birçok koy; “Önemli Doğa Alanı”, “Hassaslık” ve “Benzersizlik” kriterleri ile uluslararası öneme sahiptir. Yapılan incelemede; belirlenmiş farklı kategorilerdeki sit alanlarında endemik, dar yayılışlı ve tehlike altındaki kuş ve bitki türleri ile bu alanda yer alan kıyılarımızda, nesli kritik derecede tehlike altında olan Akdeniz foku ve başka

önemli
flora

fauna

ve

elemanlarının yaşam alanları açısından ciddi tehlikelerin oluşabileceği ortaya çıkmaktadır.

Tescil edilen tarihi, arkeolojik ve doğal sitlerin, bütüncül koruma anlayışına aykırı olarak turizm amacına yönelik yapılaşmaya açılması, başta yarımada olmak üzere İzmir'in ve ülkemizin geleceğini ilgilendiren son derece tehlikeli bir müdahale olup, geri dönülmez sonuçları olabilecek hatalı bir karardır.

Parsel bazında tahsis yöntemiyle ihale edileceği belirtilen alanların özel sektörün kullanımına verilmesi ve kamu kullanımından alınması başta Anayasa olmak üzere ilgili tüm mevzuata aykırıdır. Kamu kullanımına açık ve devlete ait olan kıyıların ve hatta tapuda kaydı olmayan deniz alanlarının turizm amaçlı bölge ilan edilmesi ve hatta özel kullanıma tahsis edilmesi, başta Anayasa olmak üzere mevzuata aykırı olduğu gibi, bu kamusal alanlardan İzmir halkının yararlanamaması sonucunu da doğuracaktır. Proje ile ilgili bilgilendirmelerde kıyı alanlarının halkın kullanımına açık olacağı ifade edilmiş olsa da, projenin içeriği ve hitap edeceği 'üst gelir grubuna' yönelik bilgilendirmeler değerlendirildiğinde; İzmir halkının buradan yararlanamayacağı açıktır.

Bakanlık proje ile ilgili sunumunda; proje kapsamında 100.000 kişilik bir istihdam öngörüsü ile söz konusu alanda hastaneler, tema parkları vb. tesisler yapılacağı belirtilmektedir. Yeni bir şehir yaratılması anlamına gelen bu durum, tesis edileceği planlanan; polis karakolu, ibadethane, lojmanlar ve 12 ay kalacak personeli için yapılacak barınma yeri, okullarıyla en az 4 milyon metrekaarelik inşaat alanı oluşturacak ve doğanın koruma/kullanma dengesinde geri dönüşü olmayan kayıplara neden olacaktır.

Kendine özgü bir kimlik taşıyan yarımada, İzmir kent merkezinin etkilenme bölgesinde olmasına rağmen, doğal ve kültürel değerlerini günümüze kadar büyük oranda korumuştur. Bu alanın sadece İzmir için değil, bölge ve hatta ülkemiz için önemli bir yaşamsal rezerv alanı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Kaldı ki bölgede ve İzmir'in başka bölgelerinde belirlenmiş ve turizm kullanımı öngörülmüş, uygulaması tamamlanmamış alanlar dururken bu büyüklükte yeni bir turizm alanı belirlemek için hiçbir bilimsel gerekçe bulunmamaktadır.

Salgın sürecinde çok daha görünür hale gelen kırsal kalkınmanın ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bu nedenle İzmir özelinde ve ülke genelinde korunması gerekli su kaynakları, tarım alanları, orman alanları, doğal sit alanları vb. rezerv sahalarını tehlikeye düşüren, doğanın ve toplumun yararına olmayan "Çılgın projelerden" vazgeçilmelidir.

Sonuç olarak; sadece mesleki açıdan değerlendirdiğimizde bilimsel dayanaktan yoksun olarak gördüğümüz söz konusu proje; şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına ve yürürlükteki mevzuata aykırı olması nedeniyle uygulanabilir olmadığı gibi; kamu ve doğa yararına da uygun değildir. Bizler; bilgi birikimimizi ülkemizin kalıcı çıkarları için kullanmak, sermayenin saldırılarına karşı kentlerimizi ve doğamızı korumak, toplumsal sorumluluğumuzdur. Başta meslektaşlarımız olmak üzere tüm vatandaşlarımızı bu projeye karşı çıkmaya davet ediyoruz.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur. 18.10.2020

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ,
TMMOB ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ,
TARIM ORMAN-İŞ SENDİKASI
ORMAN TEKNİKERLERİ DERNEĞİ**